

ילדי רמדיה החדשים: שלב העיבוד?

יום הפורים של מערב הביאות הישראלית - כי כנראה פושה הרמדיה שהתפתחה ב-2003 שפע שנים ארוכות, המוחל עדיין כאן וכו' גם הנאבק שתוחלל כנראה חזיתות; רפואית, משפטית, כלכלית, ומעל לכל - המפגע והזיהום של אזור, ועלבו העברה שאיש עדיין לא נזן את הרדי השליש של מינוט, שיכול להפוך באופני משפט כמעט בולטל בוטה מוח. כעת חשוק G כי משך הריאת סיים את מחקר אורן השנים במשימת ומסקנת המחקר באחריות כי בביטוח לחוס את הפרשה ולהשאיר באחריות.

תוכנית עבודה ב-7 בנובמבר 2003 הודיע משך הריאה כי יש להפסיק לאלתר מלן הרמדיה צמודת לילדים, הפורמולה היכלו במט, מעטרת של ועמנו 181, הקורסי לתרופות תלונה של מעטרת, הוא המדידת הייתה כשהאחריות הודיע לנפטר שכן הנזקת עניינו שגפוע או נפשה לפני כחצי שנה. הילדות שגפוע או נפשה לפני כחצי שנה.

תוקרין G שפורסם בינואר 2010, השוכני עדי עשיתי רבות של ילדים נפגעו מהפרשה, וכי הבעית שנתן הם סובלים והגלו רק כמה שנים לאחר התפוצצות הפרשה, מתחילים תפוצצות, תביעות משפטיות ושמות עם גורמים רשמיים צידו המנהל ענינה של מעגל נפגעים שגם שגל הולך עם המעגל.

לפי העיבוד של משך הריאה, נאלק ילדים יזונו מהפרשה הפגמה, פירד גול של כ-10% מהם וירי בסיכון המשרד התרופה, על הוסי תרופה חיפאי לגבי פגיעת אירובת טווח. עם זאת, הוא לא טרח לייקם מעקב מתמשך אחר הילדים או להעניק להם ייעוץ במשך השנים המשרד פנה רק לוחק מילורים שצבו את הרמדיה המצומת, וגם זאת רק לצורך המחקר שפרים בימים אלו מיישנים אצמי המשך את סופם הנצחת המחקר, אחר, מעוררת כמה המעיות ועומות מסודית, לוחות רעך רפואיות ולמחקרים ארוכים אחרים, במילים אחרות: על-פי הנתונים הקיימים כעת נראה שמשך הריאה לוחך הניצולת לוחך.

ילדים פגועים נזנו
בשל עניני ביוכימית, תפקידי החל משך הריאה במחקר רק ב-2006, מספקת הספיקות, המדידת הייתה כשהאחריות הודיע לנפטר שכן הנזקת עניינו שגפוע או נפשה לפני כחצי שנה.

- כני**
- מסקנות המקור**
- של משך הריאה לא**
- הקמות במבחן**
- המצאותות**
- אומר ד"ר**
- אלי דומי**
- מנהל המחלקה לגידול הילדים**
- ילדים במרכז הרפואי אסף הרופא י"א**
- לא הולדו, יש פה התעלמות מוחלטת**
- מורסקטרם הרחיב**

שנכתב השירי נודעת, מנעל הנפגעים במפתח כ-2005 תוך לא. המחקר לא מצא קשר בין הפרשה הפגמה לבין ילדים שבינה שפיתו ילדים אחרים שצרכו אותה. ר"ר ליטל קינדוביק, מנחת מחלקת הרפואה לגידול הילדים במרכז הרפואי אסף הרופא, ראוה המסקלת להתפתחות הילד במשך ההרמדיה, סיפקה העתק מנזם על המחקר. 216 ילדים שצרכו את הפרשה הפגמה, נאפו, וצדו במחקר בניסוח אירועיה שפיתו לפחות, השתנה במחקר או אחר מהם לא גילה פגיעה כשתוצאה חיפית. כמה לא בקינו כל הילדים שצרכו הרמדיה צמודת לא ידו היה תעביד, מסבירים במשך. שלוש קבוצות הביקורת כללו ילדים שצרכו את הרמדיה הצמודת וגם מוח נוסף (72 ילדים); ילדים שצרכו פרומולה צמודת שאינה מצומדת הרמדיה (42); וילדים שניקו או צרכו פרומולה לוחך (100).

כשמדובר הילדים הם כבר היו בגילם 3-5, ונזכרו לוח כמה ביקורת: ביחוד התפתחות מסודית, מרפול פמרו המאפוח אם יש לילדים הפגיעה חרישתית, נכחו קופים (שכדור הפגיעה קשב היבני הרפואית - ADD) ובחן סטנדרט קינדוביק במשך את רמת המשכל - 400, לדברי ר"ר (מסומנת בנסות ופירד שלי, למשל), גם לא ילדים שאינם מצומדים ופירד ועמנו עברית, וגם לא ילדים שהם ילדות נפגעות לא מואכזים לילדים כאלה. הילדים שהיו ללו לבנות לא מואכזים לילדים כאלה, אם הם לא תפעו לרוך מסיום - לא בקינו אותם, למשל, לענות על שאלות באופן מילולי, לא נמצאו בעלי מחירים בין ילדי הרמדיה לשאי הילדים, מסכנת ילדי קינדוביק.

במשך עיבוד הנצבות לא נמצא הובלים ברות המשכל (IQ) בין ילדים שצרכו את הרמדיה הפגמה לבין ילדים אחרים (ממצאים שנחשפו ב-07). והן החתה בהמשך - אן הם התמכלו כשמבצע תיקון קינדוביק.

ביצע תיקון קינדי. גורמים שרדעים מסבית קינדוביק כמפעילות מאור על השפטיים של רמת המשכל - תגיל בעת הדיקור השכלת אנו של הילד, וגורמים על מעבר שיצאו ענינו חרדיות. ברע ששעשו את זה, תוצרת שאון שום הובל וואו תרומה למנו תרונות, כי שלא מנצח קשר בין הרמדיה הפגמה לבעיות התפתחותית שנתן קינדוביק.

הנחנה שפוטמה בינאו השנה ב-6, לא היה תוקיב לנחוק את כל הילדים. הילדים שצרכו את הרמדיה הפגמה, נאפו, וצדו במחקר בניסוח אירועיה שפיתו ילדים אחרים שצרכו אותה. ר"ר ליטל קינדוביק, מנחת מחלקת הרפואה לגידול הילדים במרכז הרפואי אסף הרופא, ראוה המסקלת להתפתחות הילד במשך ההרמדיה, סיפקה העתק מנזם על המחקר. 216 ילדים שצרכו את הפרשה הפגמה, נאפו, וצדו במחקר בניסוח אירועיה שפיתו לפחות, השתנה במחקר או אחר מהם לא גילה פגיעה כשתוצאה חיפית. כמה לא בקינו כל הילדים שצרכו הרמדיה צמודת לא ידו היה תעביד, מסבירים במשך. שלוש קבוצות הביקורת כללו ילדים שצרכו את הרמדיה הצמודת וגם מוח נוסף (72 ילדים); ילדים שצרכו פרומולה צמודת שאינה מצומדת הרמדיה (42); וילדים שניקו או צרכו פרומולה לוחך (100).

ד"ר אביבה פתאל-ולבסקי. מחקר חדש שלה נמצא בשלבי סיום (לידול ולהריון המצולמים אין קשר לכתבה)

מדפי רמדיה ב־2003. הפרשה עדיין רחוקה מסיום

ברקע, כמוזן, מרחפת השאלה כיצד משרד הבריאות, שהוא צד נתבע במשפט הפלילי שמונהלת כיום המדינה בפרשה, הוא גם הגוף שמקיים את המחקר הממשלתי בנושא

במרכז הרפואי איכילוב. ד"ר פתאל הייתה זו שגילתה כי התינוקות שאושפזו בסוף 2003 סובלים ממחסור ב־B1, ובשנים שחלפו ברקה ילדים רבים שניזונו מהרמדיה הצמחית וערכה מחקרים בנושא. שניים מהם הצביעו על קשר ישיר בין מחסור ב־B1 לבין אפילפסיה, עיכובים בהתפתחות השפה ובעיות במוטוריקה עדינה. ד"ר פתאל אישרה ל־G, לפני חודשים מספר, כי לפי ממצאיה מעגל הנפגעים של רמדיה כולל עוד עשרות ילדים, ואמרה אז כי "לא הגיוני שבעקבות מקרה רמדיה היו כמה פגיעות קשות מאוד ושום דבר מעבר לכך".

מחקר חדש שערכה ד"ר פתאל, שנוהל במשך יותר משנה בשיתוף קופת חולים מכבי ונמצא לקראת סיום, מצביע כי ככל הנראה ילדים נוספים הצטרפו ל"לדי רמדיה החדשים". המחקר ברק את התפתחות השפה והמוטוריקה העדינה בקרב כמה עשרות ילדים בגילים 6.5. לדבריה, "גיליון הברורים בין קבוצת הילדים שצרכה רמדיה צמחית לבין קבוצת הביקורת. הרושם הראשוני שלנו הוא שיש קשר ישיר בין הפגיעות שהתגלו לבין מחסור בוויטמין B1".

כמו לפני חודשים אחרים, גם היום אומרת ד"ר פתאל כי "אנחנו מתרשמים שמעגל הפגיעה רחב יותר ממצעל הפגיעה של הפרומולה) ונגד משרד הבריאות. קשות כמו אלה שהתגלו בהתחלה, אבל כן יש מעגל נפגעים נוסף של ילדים שניזונו מהרמדיה הצמחית ומקבלים טיפולים התפתחותיים שונים".

ד"ר פתאל ממשיכה לקבל בשנה האחרונה פניות רבות מהורים החוששים שילדיהם נפגעו במחול רמדיה. חלק מאותן משפחות אף פונות לערכאות משפטיות, בגלל של תביעות המוגשות בשנתיים האחרונות נגד רמדיה, נגד הומונה (היצרנית הגרמנית של הפרומולה) ונגד משרד הבריאות. מספר התביעות גדל והולך: בינואר דיווחנו על כ־15 תביעות; מבדיקה שנערכה השבוע עם שני עורכי דין מרכזיים המטפלים בנושא רמדיה עולה כי כיום מתנהל מספר כפול של תביעות. עו"ד אסף נוי מרווח על עשרים תיקים המתנהלים בתי משפט, ועו"ד צבי ילינק ממשרד עורכי הדין שמואל ילינק ושות' מרווח על 16 תיקים. "יש משפחות שרצו קודם כול לטפל בעצמם שהתגלו, ורק אחר כך התפנו לדרוש את מה שמגיע להן", אומר עו"ד נוי. "ילדי רמדיה כבר עולים לכיתה ב', ובשנה האחרונה צצו בעיות חדשות ומכאיבות".

"לא תקר במבחן המציאות"

מעבר למתורולוגיה, המציאות בשטח מאותתת כי הרברים הרבה יותר מורכבים מעולמו השחור־לבן של משרד הבריאות. "מסקנות המחקר של משרד הבריאות לא תקפות במבחן המציאות", אומר ד"ר אלי הימן, מומחה לנירולוגיית ילדים ולהתפתחות הילד ומנהל המחלקה לנירולוגיית ילדים במרכז הרפואי אסף הרפואי. "התוצאה של חסר בוויטמין B1 בתקופה קריטית של התפתחות המוח אינה מתנהגת כמו של 'הכול או כלום' ברומה למחלות אחרות ברפואה. פרשת רמדיה היא מקרה מורכב מאוד, ויש פה התעלמות מהידוע - כי קיימת התבטאות קלינית שונה, המוכתבת מקומים של גנים בעלי השפעה מגינה או נסיבות סביבתיות שונות".

ד"ר הימן מוסיף כי "בשל המספר הלא גדול של המקרים ונדירות התופעה, לא ניתן לקבוע חריג משמעותי כי קיימת צורת ביטוי אחת של חסר בוויטמין B1. אין מנוס מבחינה מדוקדקת של כל מקרה לגופו, תוך הבנה כי במקצוע הרפואה אין שחור ולבן".

האם יכול להיות שהפגיעה המיידית הייתה קשה כל-כך, ומעבר לכך לא נפגעו יותר ילדים?

"זה לא הגיוני. יש פה התעלמות מוחלטת מהספקטרום הרחב", עונה ד"ר הימן. "עושה רושם שיש ספקטרום של פגיעות נוספות, ובשנים האחרונות מתגלות אצלם הפרעות תפקודיות והתפתחותיות שונות: בעיות בתפקודי שפה, בתפקוד המוטורי, הפרעות קשב וריכוז. זה לא ילדי ביטוי ככל שהילדים מתבגרים, כי האתגרים שאיתם הם נדרשים להתמודד גדלים וחושפים את הקשיים".

ד"ר הימן ברק בשנים האחרונות כ־25 ילדים שהוריהם חשדו בקשר בין הבעיות שהתגלו לבין רמדיה. "ברוב הגדול של אותם ילדים שברקתי הגעתי למסקנה שמדובר בחסר ב־B1, שגרם או לפחות תרם באופן משמעותי להפרעות שהתגלו", הוא אומר. בין היתר, ד"ר הימן מסתמך באבחנותיו גם על מחקר שנעשה כעכברים. "במחקר היונו עכברים בכלכלה דלת B1, וראו שהייתה השפעה בלתי הפיכה על יכולת הלמידה וביצוע המטלות שלהם", הוא מספר.

מספר התביעות קפץ

מי שמכירה היטב את מעגל הנפגעים הרחב יותר היא ד"ר אביבה פתאל-ולבסקי, מנהלת היחידה לנירולוגיית ילדים בבית החולים רנה

מעבר למעגל הנפגעים הראשוני. לדבריה, בשלב זה משרד הבריאות אינו מתכנן להמשיך ולברוק את הנושא. "אני בספק אם יש טעם לעשות עוד מחקר", היא אומרת.

התוצאות הללו מעלות לא מעט סימני שאלה. למשל, התוצאות הגולמיות שלו, שנחשפו בתצהיר שהגיש פרופ' אוריני לבית המשפט ביוני 2009, הצביעו על הברורים משמעותיים בין ילדים שצרכו את רמדיה הצמחית לבין ילדים אחרים, בכל הקשור למבחני משכל. בקרב מאתיים ילדים שניזונו אך ורק מהרמדיה הצמחית, שיעור בעלי ציון הנמוך מ־90 במבחני האינטליגנציה היה גבוה פי שניים מאשר בקבוצת הביקורת, ושיעור בעלי ציון הנמוך מ־90 במבחני אינטליגנציה מילולית גבוה פי 1.7. משמעות הממצאים היא שחלק גדול יותר מהילדים שצרכו רמדיה צמחית נמצאו בטווח התחתון של הנורמה (מנת המשכל בטווח הנורמלי נעה בין 86 ל־130). התצהיר של פרופ' אוריני שופך אור גם על הסינון שעברו ילדים פגועים. "מבחני המשכל מתבססים בעיקר על יכולת מילולית ואינם מתאימים לילדים עם ליקויי שפה רציניים", כתב. "בעיבודים נכללו רק בעלי ציון 70 ומעלה במבחנים השונים, קרי: לא נכללו במחקר ילדים בעלי פיגור ברמה קלה־בינונית או למעלה מכך. החלטה זו נפלה מאחר שלא רצינו להכליל ילדים מהקבוצה שהגיעה לאשפוז (כעשרים ילדים)".

עם זאת, באותו תצהיר ציינו אוריני כי "מובחנות ממצאים אלה הם גבולית", והפנה את תשומת הלב ל"ממוצע של כלל הילדים שהשתתפו במחקר, שם לא ניכר כל הבדל משמעותי בין הקבוצות השונות". במקביל הוא מצא לנכון לציין כי "הנזקים שמוצאו אינם מנטאים נזק סופי לטווח ארוך. יש טעם בקיום מעקב חוזר בעוד שנים מספר".

אך הפכו הנתונים הגולמיים המדאיגים הללו לתוצאות נחרצות, השוללות כל קשר לרמדיה? כשיפרסם משרד הבריאות את תוצאות מחקרו, מעניין יהיה לתת את קנקנו של מערך המחקר ולברוק למה הוכנסו משתנים כה רבים וכיצד נותחו התוצאות. כמו כן נשאלת השאלה מדוע נופו ממנו ילדים עם בעיות שונות כמו קשיי דיבור - בעיה שעלפי מחקרים שונים עלולה להיות קשורה למחסור בוויטמין. וברקע, כמוזן, מרחפת השאלה כיצד משרד הבריאות, שהוא צד נתבע במשפט הפלילי שמונהלת כיום המדינה בפרשה, הוא גם הגוף שמקיים את המחקר הממשלתי בנושא.

עו"ד אסף נוי.
36 מקרים נדונים
בתי המשפט

